

MURASZOMBAT ÉS VIDEKE

MAGYAR ÉS VEND NYELVŰ VEGETYES TARTALMU HETILAP.

A „Muraszombati gazdasági fiók-egylet” s a „Muraszombati dal- és zene-egylet” hivatalos közlönye.

— HEGYJELLENK MINDEN VASÁRNAP. —

Előfizetési ár:
Egész évre 3 ft. Félévre 1 ft 50 kr. Negyedévre 75 kr.
Egyes szám ára 10 kr.
Előfizetési pénzek és reklamciók a kiadónivaltalhoz (Grünbaum Márk) intézendők.

Felolós szerkesztő: **KOVÁCS KÁROLY.**

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztéshez közlöm nyek a szerkesztőséghez intézendők.

Hirdetési díj: 1 ha. éhs pozitív egyszeri hirdetésnél 10 kr. többszöri hirdetésnél soronként 6 kr. Helyedj 30 kr. Nyilvánt. pottója 25 kr.

Kiadó-lap-tulajdonos: **GRÜNBAUM MÁRK.**

Egy radeini levél.

Egy jelenleg Varaszd-Toplitzben tartózkodó muraszombati kereskedő szíveségéből alkalmunk volt előolvasni az „Agrarier Tagblatt” augusztus 4-iki számát, a melyben egy radeini fűrdő-vendég elkéseredett panaszolja, miszerint ott egy „Muraszombat és vidéke” című újságot látott, amelyben a vend nyelv nem szláv vagy illír, hanem magyaros írásjegyekkel íratik. Lovelének további folyamán átközlök az említett lapnak — vagyis a „Muraszombat és vidéke”-nek — kárhazatos törekvései felett, mely oda irányul, hogy a vend ajka népet magyarosítsa, magyarul tegye, a mely már részben sikerült is a Mura bal partján — annyira, hogy ezt „egy félig kiveszett szláv törzs”-nek nevezti. — Feljajdul afelett, hogy a Mura balpartján vagyis minálunk a muraszombati járásban 1867. óta mindenütt magyar iskolák vannak, reméli azonban, hogy ezeknek kárhazatos működését képes lesz elcsenylyozni a Mura jobb partján vagyis Stájerországban élő szlávok hazafias törekvése. — Panaszodik, hogy Muraszombatban szeltiben csak magyar hivatalnokok garázdálkodnak, kik a népet a magyar nyelvet beszélni kényszerítik; hogy az iskolák magyar nyelvtől nem lévén képes a nép gyermeke megérteni, több évi iskolázás után is ott van a nép, a midőn meg iskolák egyáltalán nem léteztek, s végül felhívja a hason gondolkodásnak figyelmét arra a gazdálkodásra, melyet Muraszombatban a magyarok ünek.

Ezek azon épületes eszmék, melyekkel a különben vakmerő hangon írt levélben találunk.

A mi legelőször is azt illeti, hogy a radeini levelező lapunkat tanádjá meg és azt tartja az 5 Starcevisz eszja törekvéseire nézve vesélyesnek, sőt egyenesen akadályának, ezen nyilatkozat csak megfeszítelő reakció, azon elvből indulva ki, hogy „a gonoszoktól gyafázlatni deseret,” megfeszítelő, mert arról tesz tanúbizonyságot, hogy mi résen vagyunk, nehogy a tolvajok a mi zsebünkben vadjalkanak. A zsebmetszőnek ugyanazon gőgözése van az én órámból mint a radeini levelezőnek a mi vendajku magyar néptájkkez. s egyik mint a másik ha rajta éretik, hogy hozza nem tartozó javak körül kotonoz, kutyakorbácsot érdemel önzetlen ügykezetésért.

Az egész világ szlávját egy nemzetét egyesteni esak egy beteges agynak lehet végtörékvése, a mely küzdelmi végpontján megfeszítését eszmeinek diadalokaját véli láthatni ugyan; azonban küzdelmél érve az fogja eszrevenni, hogy biz az nem egyből — egy kívül-belül szomorú teholánydál; egy ilyen teholánydara érett meg a radeini levelező is, ha azt hiszi, hogy neki joga van velük vendajku magyarokkal oly irányban foglalkozni, amily módon a kérdés alatti levelemben elég vakmerő vála.

TÁRCZA.

Pegyver alatt.

Három hét története, írta egy népfőlkélő.
(Vége.)

A legényem, (magyarul pénzér) nem hiába „nyul”-i gyerek. Már hajnalban fölkel, bele raz a vörösbé, bizonyos félig titkolt lenézéssel oktat a bakancs févz titkaira és végig kurizálja a eszedéket, gomb fényesítési közben.

En sem levén sarzei, meg ő sem, nem közzűn előbb, míg a palinkás üveget eleje nem állítom. Akkor szerencsés jó reggelt kíván az üvegnek. Aztán minden harmadnap be van zárva, egy kis verkedés miatt. Ilyenkor magamnak kell előszedni a különféle kefeket és kenőesőket s vallyig fölygyűrközve káromkodni, akár esak maga a Miska!

— No téusnam na délig leszünk ám a gyakorló téren, jó lesz ám megrakni a tölténytaszkát!...

Jól is esik ám farszót gyakorlat után, ha végig szenvedünk a kakuk-fűtől illatozó dob oldalán, egy kis frugális reggeli.

Nines is itt gyomoraj, élvagyhiány, vagy kényesség.
Z... barátunk halálós félelem közt firtette ki a kupiczát, mit kezébe nyomunk, — az első életében, s nem halt bele.

D... meg nagyon jó gyerek, de sehol sem tudnak neki főzni meg találni.

Vendéglős és pénzér már mind ismeri arról, hogy az ételt, teritéket háromszor is visszafűldi, mert neki semmi sem elég tiszta és izletes. Itt meg milyen élvagygyal eszi a töltény-táskába szorított sonkát, szalonnát, parizsit a tíz körme közl!

A harczerít szolgálát érdekes nagyon beke idején.
Csak arra vigyázjon az ember, hogy valahogy el ne felejtse a jelszót, mert ugy jár mint a hudi követnek, ki egyébként is szórakozott ember, de ma meg épen nem lehet vele bírnai, mert levelet kapott hazulról, de az anyósa írta.

— Alj; ki vagy, mi a jelszó? kiáltja fejleje.

— Hettefűj sarkány, — teleli ő szeliden, perze az anyósára gondolt akkor is a boldogtalan.

Iskolában vagyunk. Még a fekete tábla sem hiányzik. Előtte ülünk sorban mint ezelőtt vagy 10 és egynehány eszt-endeje, szer-tetreműlt kapitányunk ép a tabor elnevezéséről beszél.

Z-Radeina eden liszt.

Vezd j sze v-Toplice, aj drzi eden stifeinár Szobote, zsnyegve dohrante szmo prítko meli z-Agrári tak imenivane „Tagblatt” novine, stere szo 4, mesnyeka vödane preesteti, vu steri sze eden goszt, ki sze v-Radeini kople mlo tonzi, ka je tam edno „Muraszombat és vidéke” novino vido; vu steroj sze te vendzski jezik nej po szlavszkaj, nej po illirszkaj, nego po vogerszki piszanya kázanyi pise.

Vu szvojem liszt nadale grešno esni, ka te imenivane novine tou je tou „Muraszombat és vidéke” na kvaroszt gledoues, sterin tá ezila, ka to vendzsko ali szii nase idásvto na vogerszko vneses za vougre napravi, stero je zse szála doprineseno prej Múre na lejvot kraj na tolke, ka nyé na polovtze voveszajeno szlavszo korienko imenije.

Zlejne szo na tou, ka z-ete kraj Múre na lejvot kraj, tou je tou prinasz szboeskom járasi od 1867. leta vszapovszud vogerszko sole jezto, ali vúpanye ma, ka oni kvarno delavoszt bode prilisen presztaviti na Múre pravom krajii ali szii na stajeri med ti tam prebivajouesi szlavi. — Touzi sze, ka v-Szoboti szamo vogerszki esztnicizke prebivajo, ki tou lúdszto primarjajo, naj vogerszki gac i. — ka vu solaj ta deca nemore vogerszkoja jezika zapoadnoti i razmeti. — vees lejt vu soulo more hoditi i tam sztoji, gda je esce poprek soult nej bitou, — naszlednye gorpozové na premislejnye kak vertivajvo v-Szoboti ti vougri.

Tou szo te vidue (eszmeik), stere vu onom szlepsztnom liszti najdemo.

Toga sze naj oprvni tou dosztája, ka v-Radeini bodouese nase lisztna novine sesé premoesti, i tou drzi na szvoje starcevisene mislejnje na kvarno i ednako protivno, táksi odgover je na nász gledoes premoesen, odnat idoues „Ka od ti hűdode/nikov doli nosenyé je hvaloszt” postenja vrejudo, ár od toga dá szvedoszto, ka szmo mi na pravoj pouti, nej ka bi tolvaje vu nasi zsebkaj motali. Zsebrezias rávno on juszski ezimmer má k-mojoj vöri, líki radeinszki lisztnik

— Kérem kapitány ur, hova teszik annak a sok vágómarháknak, mit a tabor elfogyaszt, a bérít?

— Hát azt bizony többnyire elásák ott nyomban.

— Kár? — szol nehéz sobjajjal a jövendőbeli priviánt offizér ur.

Mulik a röpke három hét. Közben beható tanulmányokat teszünk a löveldeben, meglátogatjuk a kaszárnya konyháját, eszünk czakumpékkot. Egyik ott, másik itt tünik ki képességeivel. Sokasem felejtem mikor ezil-lovészetnél ifj. Kolanak a golyója oldal a falba fűrdött. Közel oda állott egy népfőlkélő!

— Nem lehet ám itt vandlizni — léhás! Kiált nagy mérgesen az ügyetlen ezelőzóra.

Aztán jön a vizsga!

Magasrangú tiszt elé állítunk bennünket. Szívesleg, megnyerő modorban szol hozzánk. Minden szava a mivel lelkű, kitűnő képzettségű katonát árulja el, kit a mellett a társadalmi kérdések csak egy érdeknek mint bármely polgárát a hazának, bármely közeget az állam hatalomnak.

Igyekezünk is ám megfelelni az általa kitűzött feladatnak, s oly büszkén hallgatjuk deséretét ott kint az Isten szabad ege alatt, a fesszes sorok előtt, mintha egész jövőnk függne attól.

Pedig még csak holnap vagyunk katonák, holnap után az ügyvéd, a hivatalnok visszatér íróasztalához, kiki békos polgári foglalkozásához.

Reggel korán menetkészen állunk a lakatnya udvarán. Egyik-másiknak

... Gyenge állatú törí a czakumpakk.

Nekem a trombitásé került a vállamra, az könnyebb.

Aztán megindulunk boka felül erő sárban, végig a városban. Az eső esik ugy szakad a nyakunk közé.

Lehetetlen vágódással nem gondolni az ernyőre, mely most otthon a sarokban vesztgel. A sáros habarék befolyik a bakancs szarján. Fölse vegyük ezt, mint a publikumunkat!

Még csak natla sem lesz belőle...

Mindemek az örömeire aztán eszünk nagy áldomást, mar a miat ez szokás, felköszöntökkel, melynek az eddigi hallgatók beszélnek legtöbbet sok borral jó zenével, féktelen vidámsággal.

Azután vége.

Az összeszokott, összebarátkozott bajtársak megölelik egymást Isten veletek!

— Es a visztonlásig! — dörgi közbe vitez örömgünk, általában éjzenés között.

Mi nem bántjuk, akár nagy nevű mesterével, Staresevicssal együtt űlje ki azt a pár esztendő, a mit erre a zágrábi főtörvényszék okmányhamisítás miatt szabott, vagy tegyen akaratát: de ne akadjon olyasmibe, mihez nem épen semmi köze. Ha azonban mégis kíván rólnak beszélni, jöjjön közeink, tanulmányozza viszonyainkat, ismerjen meg bennünket s meg fog győződni arról — ha akar vagy képes — miszerint a mi néplink épen nem tapasztalja azt, hogy rajta a magyarok erőszakoskodnának, — látni fogja, hogy magyar születésű hivatalnokok, ügyvéd-k a néppel vend nyelveken beszélnék s meg fogja tudni, hogy azoknak a szemszéd szláv testvéreknek az erkölcsi avagy anyagi támogatására a mi néplink legnagyobb részben nemcsak hogy nem szorul, de azokat általában „ostoba stájerok”-nak nevezi, a kik a levélró által magasztalt szláv légkörben értelmileg egyáltalában még a közönségesnél is alantabban állanak.

Jöjjön hozzánk a levélró, meg fogja látni, hogy melyik értelmesebb, melyik becsületesebb, az én — általa elkövetett vend ajku magyarom, avagy az ő stájer szlávja? — tapasztalni fogja, hogy míg a mi néplink becsületesebb jó kívánsággal üdvözlí az utcán, férfisan nézve köszöntésközben szembe köze, addig az ő — erkölcsi tanuszul ajánlott — stájer szlávjai lecsűtött fővel sompolyognak el mellette, mintha az embertársak közötti kölcsönös becsülés és tisztesség társadalmi jogosultságáról fogalmuk sem volna.

Tehát ne siránkozzék a levélró afellett, hogy gyermekeink nem tanulnak az iskolában, illetve a mit tanulnak, annak hasznát nem veszik, sőt ellenkezőleg igen szépen haladnak; az ifjabb nemzedék, a mely a közel jövőnk fundamentumát alkotja, a mindennapi megélhetéshez szükséges tanulmányok mellett na már azt is eladatította, azt is tudja: hogy ez a hely, a melyen él Magyarország, az ő imadott hazája, a melynek jölte, békeje és nyugalma ellen ha valaki előtte olyan irányban mozogoldik, mint az „Agrarmer Tagblatt”-radeni levelezője, az ellen — ahoz képest amint a betegség rajta kisebb vagy nagyobb mértékben látszik meg — vagy botot fog, vagy ami még okosabb: a hatóságához folyamodik s az őt egyedül megillető helyre — a tébolydába küldi.

„Hogy élhetünk sokáig?”

A minap dr. W. W. ily ezim alatt egy ritka hatást keltett s alig pár hét alatt több kiadást őrt könyvet adott ki. A tapasztalati uton levezetett közegészségügyi elveinek oly gazdag tárháza ez a munka, mely rövid velős mondatokba szedett eredeti kis egészségügyi katede, e dőlőhaja szorított praktikus „egészségtant” a „Scoolmaster” ezimil angol tanügyi lapból a „Népt. L.”-f. é. 53. számában ismertettél meg olvasóival, s érdemes arra, hogy kedves lapunk olvasói is tudomást szerezzenek róla.

1. Minél több orvosságot szedünk, a beteg szervezet annál többet kíván.
2. A legveszélyesebb meghülésből 24 óra alatt magunk kigyógyíthatjuk magunkat, ha mindjárt jó meleg ágyba fekszünk s pár napig keveset vagy semmit sem eszünk.
3. Sorány ember rendszeren tovább él mint a kővér.
4. A legbiztosabb, a legjobb gyógyszer: a melegség, a mértékletesség és nyugalom. Legjobb példát az állatoké vehetünk.
5. Kifáradt testtel jól étkezni, késő bannalt jár.
6. A kedélyállapot sokkal fontosabb befolyást gyakorol a test egészségére, semhogy azt phrázissal szabadna tartanunk.
7. Idős embernek leghalalosalabb ellensége: a hidegség.
8. A szabadlevegőn egészen a kifáradásig járni több hátránnyal jár mint hasznal.
9. Testünket hetenkint mossuk meg erősen meleg vízben és száppalnal.
10. A természet nem kíván több fűrdőt rones viszonyok között; többszöri fűrdés ártalmas.

10. Háttal soha se fűljünk az ajtónak vagy ablaknak, mert a legaprányibb repedéseken is légvuzam támad, bármily jól el legyen is zárva a szoba.

11. Ha meleg szobából hideg levegőre megyünk ki, a szánkat jól fogjuk be s néhány percig gyorsan járjunk, — hogy a test ne hűlhessen le azonnal.
12. Az öröm és bánat iránti roppant érzékenység minden egyes momentummal megtróvidíti az életet. Nyugodt kedély — kivált öreg embernek, — valóságos élethosszabbító szer.
13. Gyengye gyomoremésztésnek ez a kurája: a) naponként csak 3-szor enni; b) a rendszeres étkezés időn belül semmit sem enni; c) legalább is egy jól felőrág tartson obedet és vacsorát; d) az étel; minél apróbbra vágald; e) annyit ne egyél soha, hogy az evés után már ne legyen étvágyad, f) evés után mindjárt se ne dolgozzál, se ne tanulj; legalább felőrái teljes nyugalomra okvetlenül szüksége van a testnek.

14. Ha gyomoremésztési bajba szenvedsz, legtöbbször az az oka, hogy vagy gyorsan, vagy gyakran, vagy pedig sokat ettél.
15. Ha a halál közeleg, az ér 140-ot, sőt ennél is többet ver, s az érverések száma folyton nő, míg végkép meg nem áll.
16. A himlő után sokkal edzettebb a test, a betegségek nem oly könnyen vesznek rajta erőt.
17. Csak az éjszakai alvás nyújt teljes nyugalmat. Aki az alváásra számt időt meglopja, az életevel játszik.
18. A nemes jellen nem sérti meg szándékosan senki érzelmeit.

19. A levegő annal egészségtelembebb, minél közelebb estik az ágy alja a földhöz. Kurtalaba ágyat csak egészen száraz levegőjű szobában szabad tűrtünk.

20. Az esővízben való fűrdés 40 évesnél fiatalabb embernek használ, de 70 éves embernek már halált okozhat.

21. Legveszélyesebben nem kün a szabadban szoktunk meghűlni, hanem irószatunknál előtt, ahol e baj ellen a legbiztosabban védve hiszünk magunkat. Ha sétánkból izdatlan vagy faradtan jövünk haza, ne vessük le mindjárt a kabátot, az ablakot pedig semmi szin alatt sem szabad azonnal kinyitni.

22. Sokan óráig, sőt egész éjjel azért nem tudnak aludni, mert olyasmit ettek, amit a gyomor nem szenvedhet el, mert vagy késő, vagy sokat, vagy olyankor ettek, amikor el voltak faradva.

23. A legtöbb betegségnek nem tudatlanságunk, hanem engedtelenségünk az oka.

24. Az állatországban általános törvényű igazság az, hogy az egyes állatok élettartama ötszörte nagyobb, mint amennyi ideig a növés tart. A kutya 2 éves koráig s az átlag 10 évig él; a szarvasmarha 4 éves koráig s 20-ig él; a ló 5 évig s 25-ig él; a teve 8 évig s 40-ig él. Tehát az emberek, mint „animal rationale”-nak — mert 20 éves koráig nő, legjobban: 100 évig kelene élnie, ha jobban szeretné önmagát mint a sirásót.

„Népt. L.”-ből közli

HUNYADI NANDOR.

Helyi és vidéki hírek.

— Lapunk jelen számának közbejött nyomdai akadályok következtében történt megkésésért tisztelt olvasóink szives elnézését kérjük.

pronti nasim vendzkim voungrom, eden tak kak te drügi esi sze zgrabi, ka pouleg táksega hodi, stero je nej nyegvo, táksi je vreden péskozga korbácsa za szvoje lasztivao zselejnye.

Czejoga szveta szlávze za edno donovino vköp zglihati sze szvano on pasesi, v-steroga glavo szo ti morje betezni, steroga vojvazana konca punkumi donstvene vidme vrátá stima viditi; ali k-czuj priblizsavi tou bode kebúzavo, ka je tou nej drügo — edna zvüna znotra zsalosztna tébolda; k-ednoj táksoj téboldi je glini zrászo radeinszki lisztnik tüdi, esi tou verje, ka on jus má z-nami vendzski vogrini v-táksoj sztyvi szí obracsati, kak je v-tom liszti zadosza preves bilou. Mi nyemi mér dámo, esi bár z-tim híresnim mestrom Staresevicsom navküpe preszedi ti pár lejt, stere je te zágrabeski főtörvényszék za volo hamicsnoga piszma na nyega oszoudo, ali naj esini kasté: ali naj sze ne mesá v-tákse, k-sterom níksega jussa nema.

Csi pa dönok od nász cesé guesati, naj pride k-nam, naj sze vesi nase sztáve, naj szpozna nász, te de zagvüsaní od toga, esi cesé ali je prihesen na tou, ka nase lisztvo rávno ne szpozna tou, ka bi ti vougri nadyimi tezsinoszt szkaszváli, vido te, ka ti vogrski csesztniezke, fiskálisje z-lisztvom po vendzkom gucsijo, — bode znao, ka ti szouszdáni szláv priateľov pomocse nase lisztvo nepotrebuje, nego nyé poprek „za noure stájeré zoví” ki sze po onom lisztuki vizikio hvaljijo, poprek na rázunoszt szpodnyí sztojijo: sztojijo naj pride on lisztnik k-nám, bode vido, stero je rázunoszt, postenejse, to moje — od nyega za níkoj derzsano vendzsko vogerszko ali nyegvo stájerzsko szlávzsko lisztvo? Szpoznao bode, esi je zadobu rázuma on grásud, ka etakse szpoznanye i znamenitoszt de mogouce previditi, — ka je nase lisztvo postenyé zná, z-dobrim zselejnyom pozdrávla na ponti, pri pozdrávanyi bátrivo gléda vu ocsi, — ali ti stájerzski szláví, potvávojanes glávo doli nagyeno derzsijo i tak idejo kre drügoa, tak ka gda bi nej znali postenyá.

Tak sze naj ne jouse te lisztnik, esi sze nase decza nevsi vu souli, ali ka sze navesí, onomi haszek ne vzeme, ár je tou nepacсно, naprejidejnye je preves lepo; ta mládezen, stera prisestnoga fundamentum dóldejja, ka naj more zsveti, sze je návcsila i zapopádnola, telikásje zná tou, ka eto meszto, na steroim szivé, je Vogrski orszóg, nyegva lábléna domovina i esi sze prouti nyéne dobrotvoszti, mirovesini szo protiví kak Zágrába „Tagesblatt” novin radeinszki lisztnik, prouti nyemi pouleg toga kak sze nadyim mënsem ali véksem mertüki beteg dá viditi — ali bot vzeme, ali — ka esese cesednej, visesnyi oblászti prosnyo dá i ona ga vrejdnó meszto — v-tébolydo odposle.

„Kak lejko zsvívemo dugo?”

Ne dávno je pod doktor Hal W. W. iménom jáko híresni i komaj vu pár týdnaj vecskrá štámpana kniga dámo vó. Po szkúszenyi zgrúntane poprekj zdávraje pravicez so tvoju knigi vu krátke sztáve kakti „zdávraje vesenyé” zdrúzsene, — stere z-angolszkih skolniczkij novin szo vu nase vogrské skolnicke novine v-toga leta 53. broji vzéte, i stere je vrejdnó, naj tem nasim novin estenyárom doli popisean.

1. Kem vees vrásztva potrosimo, tem vees zselejo betezne kotrige.

2. Z-náj nevarnesega prehladjenyá sze vu 24 vóraj szami lejko zvrászimo, esi sze vesaszi v-toplo posztele lézsemo i pár dnévov malo, ali pa níka nejseimo.

3. Száhi lüdjé zredoma duzse zsvéjje, kak debeli (mütsüli).

4. Najvüsesnye i nájbogse vrásztvo je: toplocsa, természetliszvt i pocsinék. V-tom szí peldo lehko od sztvári vzememo.

5. Csi szmo trüdi, nevarno sze je nasztiti, ár mo to britko zsalóvali.

6. Na dobro zdávraje gledoes je potrebno naj vszigidár dobre vole i zadovolni bodemo.

7. Sztrómi csloveki je náj veksi nepriateľ: zima, mráz.

8. Vöni na lüfti tesasz hoditi, dokecs obrüdimo, je vees kvára na zdávraje kak haszka.

9. Nase tejo zepermo vszákü tjezen ednok v-toploj vodi z-zsáf-fov. Nasa natura neszelej vesé kompanya vu rédnem sztálisi; vecskrátno kompanye sközei.

10. Z-hrbtom nigdár neszedimo proti dveram ali okni, ár nad naj mënse poknye ali lüknye sze lüft vlecsé, kak sté je zapreita hizsa.

11. Csi z-tople hizse na mrzeo lüft idemo vó, vszta zaprimo i mocno sze gibajmo, naj sze nam tejo na nágli neprehlád.

12. Na veszelje i zsaloszt náglo zbúrkanje nam vszigidár zsvilenye kráti. Mérna dúsa zsvilenyepoduga, poszebnópa sztrómi csloveki.

13. Szlab zsalodecz sze etak vrászi: a) vszákü dén szamo trikrát jeszti; b) zvün rédnoga czajtá níka ne jeszti; c) nájneme dobro pou vöre obedajvi i vescerájvi; d) hráno na drovno zreszi i dobro zgrizi; e) telko ne jej nigdár, ka bi szí list pokváro; f) po jeli vesaszi nedelaj niti sze nevési: nájneme pou vöre pocsványja je potrebno teili.

14. Csi je zsalodecz betezsen i neküha, najvese je to zrok, ka szí frisko jo, ali dosztrakát, ali pa preves doszta.

15. Csi sze szmrt priblizsava, te zsila po 140, i vecskráti tüdi vdári vu ednoj minuti, i tej vdárezi szo vsze bisztresi dokecs na ednok posztáboj.

16. Po bobojnáj je doszta krepkesé teilo, i betegi ga potom tak zlehka neovládajo.

17. Szamo nocso szpanyé dá potreben pocsinék. Ki vnoesi veroszti i szvoj szen kránde, sze szvojim zsvilenyom zmenya.

18. Plemenita jákoszt nezabütje száma rada níkomi csíténye.

— **Iapunk t. előfizetőit, kik ez évnyevben még nem ujtottak, — valamint azon tisztelt olvasóinkat, a kik előfizetési díjjal már régóta hátralékban vannak, felkérjük, miszerint ujtani — illetve tartozásaikat hozzáuk mielőbb beküldeni sziveskedjenek.**

— **Gróf Széchenyi Tivadar** országgyűlési képviselő járasunkban tanúsított tolysonas jótékonyágának szakadatlan láncolatát ismét egy újabb szemmel nagybittal azzal, hogy a pertocsai kath. iskolának felszerelési költségére 100 frtot adományozott, a melyért ő méltóságának az iskolai gondnoknag halás köszönetét nyújtámtja.

— **A muraszombati gazdasági fiók-egyesület** értesíti az egyesület mindazon tagjait, kik a folyó évi szeptember 9-én Szombathelyen meggondolt gazdasági és iparküldetésben részt venni óhajt, hogy a küldetésre szánt tárgyak folyó évi augusztus hó 20-ig Fariakovics Zsigmond és Kovács Károly egyesületi titkárságuknál bejelenthetők és hogy az ezen határidő utáni bejelentések figyelembe nem vétetnek. — A küldetésnek mind a Szombathelyre, mind pedig az onnan visszaszállítás által felmerült költségeit, anélkülben a küldetés hely utáni illetéket az egyesület viseli. Az egyesület felkéri különösen a járás értelmiségét, miszerint hasson oda a népnél, hogy az különbözött természetű kiállításával magát a megye közönsége előtt minél előnyösebb oldalról mutassa be. **Küldetési tárgyul elfogadjatik az ipar és kereskedelem bármennemű természetűje Muraszombathiban a gazd fiók-egyesület 1887. évi augusztus 6-án tartott közgyűléséből**

Kovács Károly, egy titkár

— **Zala-Egerszege**n folyó évi augusztus hó 1-én rendkívüli megyei közgyűlést tartattak, amelyen meglátárova lettek az ünnepélyesség, melyekkel ő felsége a király fogadtatik, midőn szeptember 9-én az ősi nagy hadgyakorlatok megtekintése végett Zalamegyébe, nevezetesen Csakorniyára vidékére érkezik. Két diadalpark fog felállításni, egyik ott a hol ő felsége Bésből jövet Zalamegye határát átéli, a másik pedig Komárom városánál. A közgyűlés Stastics Benő főispán vezetésé alatt egy 100 tagú küldöttséget bízott meg, a mely király ő felsége előtt a megye hódolatát tolmacsolja; — továbbá átiratot intézett a megye egy Vasvármegyéhez, mint a szombathelyi püspökséghez, amelyben ezeket felkérte, hogy szintén képviseltessek magukat küldöttségek által a tisztelgetes alkalomnál. Legőrvendesebb a dologban, hogy Zalavármegyé anyyira még von győződvé koronas királyunknak a magyar iránti rokonszenvéről, hogy egyhangulag elhatározza, miszerint ő felséget azon kellemes meglepetésben fogja részesíteni, hogy mindazon községekben, melyeken a király keresztül halad, a helynevek magyarosítását addigra keresztül fogja vinni, és felírt a miniszteriumhoz, hogy a már e tárgyban régebben felterjesztett javaslatot minél előbb hagyja jóvá és végrehajtás végett a vármegyéhez küldje vissza. Csak elmeszebbek a zalamegyei néplakul! Mi már 2 esztendője bele kapunk a helynevek magyarosításába, s ok, kik alig két-három hónappal előbb fogtak a dologhoz, előbb készen lesznek azzal mint mi.

— **A muraszombati gazdasági fiók-egyesület** folyó hó 6-án megtartott közgyűlésében, tekintettel arra, hogy az egyesületi elnök Gróf Batthyány Zsigmond ő méltósága távol lakván, az egyesületi ügyeknek vezetésében gyakran akadályozva van, helyettes előlékő a muraszombati uradalom faradhatlan tevékenységű tisztartóját Furiakovich Zsigmondot — és az elhalt Veron Ferenc helyére pénztárnokká Arvai Bernat kereskedőt választotta meg.

— **A consilist megrendelésének ideje** elkövetkezvén, értesitem mindazokat, kik gazdaságukban consilistet használni akarnak, hogy a gazdasági egyesület minden egyes tagjának szivesen nyújt segédkezet a megrendelésnél, és már is intézkedik, hogy azt legjobb minőségben és legújanyosabban szállítsanak. Eldígi megállapodás szerint 7 frt 40—50 krért lesz miszánkint bármely megyei vasutalállomás szállítva. Megrendelés alkalmával minden megrendelt méterezés után 1 frt előleg lefizetendő. Az egyesület tagjainak e tekintetben szivesen nyújt segédkezet.

Kovács Károly, gazd. fiók-egyesületi titkár.

— **Az adóhátralékokra vonatkozólag** június hónapban emeltetik, hogy akkor a miniszterium beszélte az aratás ideje alatt a végrehajtásokat, mintan azonban az aratás elmúlt. utasította az adófelgyűléseket, hogy minél nagyobb erejvel foglaljanak a hátralékos adók behajtásához, mert hat tudni való dolog, hogy az országok pénz nélkül fenntartani nem lehet. — Eanek folytán mindazok, a kik a folyó év I. és II-ik negyedéről avagy esetleg a múlt esztendőről adóhátralékban vannak, még e hó végeig megexualtatnak, sőt ellenük lehetőleg még e hónapban az árverés is fogantatottatik. Figyelmeztetelmű olvasóinkat, hogy e tekintetbeni kötelezettségüknek minél előbb megfelelni ügykezzenek.

— **A muraszombati jegyzői földekre** vonatkozólag tudva van Iapunk olvasói előtt, hogy a befelgyimiszterium megrendelte, hogy az ugynevezett Kis-Kanizsa részén lakó tulajdonosok 7¹/₂ hold községi birtoknak kiadásá iránt a megyei tisztí ügyész által perbe vonassanak. A megyei tisztí ügyész mielőtt a pert folyamatba tenné, egyességet kíván az érdekeltek között megkísérteni, s e véghől a főszejgabiró a muraszombati községi képviselőtestület folyó hó 22-ére hívta össze tanácskozásra. Hisszik, hogy azok, a kik a kérdéses földeket maguk között felosztották és részben eladták, a dolgok jelen állásában be fogják látni, hogy még nem engedett dolgot eszedekdek, amennyiben a közvagyon predáltak el, és a szándékolt egyességnek nemcsak utjába nem állanak, de sőt azt létre hozni segítik. Megvárjuk ezt különösen azon urbíri birtokosoktól, akik a szétosztás idejében s azóta is a tömegnek tanácsadói és vezetői voltak. — A férfias önéretet hozná magával, hogy azok a vezérek, kik az őket követő sereget bevitték a hányra, onnan ki is rántsák azt, — ha szorul a kapeza.

— **Vogler József** petánczi savanyúvizére vonatkozólag a magyar kir. miniszterium megengedte, hogy az mint gyógyviz adassék forgalomba. Jól esik tapasztalunk, hogy ezen a magyar határszélén fekvő „Szechenyi forrás” oly diadalmasan kiállja a versenyt a vele szemközti Stajjer-országban nyitott minden más forrassal, s magyar oldalon a helyzetet ugyszérván egyedül urálja.

— **Egy szerencsétlen adóvégrehajtó,** Gyömörey Kristóf volt nálunk 5 év előtt Muraszombathban, akiről olvassuk, hogy Zala-Egerszege, hol mint kataszteri hivatalnok volt alkalmazva, — a temető egyik sírdombján agyon lölte magát. Itt ugyanis egy névtelen levelet a rendőrkapitányunk, melyben tudatta, hogy a temetőben egy agyonlőtt ember fekszik; a kapitány nyomban rendőroketet küldött, kik láttak egy embert — Gyömörey Kristótot — egyik sírdombon üldögélni, s midőn ez észrevette őket, midőn már alig 10 lépés távolban voltak, tükröt tartva maga elé revolverával halántékán lölte magát. Pár perc alatt kiszervezett; hátrahagyott levelében öngyilkossága okául szegénységét, illetőleg azt említi föl, hogy nem képes annyit keresni amennyi föl megéjlen.

— **Haitz Ferenc** muszkóvái és Bokán Iván kirupnikuli lovas gárdiák Kovács Mihály felsőlendvai kornáros részére e hó 10-én a szengott-

19. Láft je tem zdravejsi, kem visisa je stampet. Krátkih nogács posztele je li v suzjih hizaj szlobodno trpeti.

20. Vu desedevno vodi je od 40 let mlajsemi esloveki koutpi drazo, ali 70 let sztaromi zna szmrtn bitdi.

21. Naj nevarnei sze v-hiczi prehladimo, pa ne voni. Csi oznojni (sliczani) i tradni modo pridemo, nevrazmo veszaji kaput i gvant z-szebe, okno pa z-niksim talom neodpirajmo gori.

22. Doszta ludi zato nemre zaszpai, ali pa czeilo noes nemre szpait, ar szo kaj taksega jeli, ka zsaloedzi nelibi; ali keszno, ali doszta, ali szo pa teda jeli, gda szo obrudrjeni bili.

23. Najvces betegom je ne nasa neznanost nego nehoglivoszt zrok.

24. Vu sztvarnom orszag: je taksa törvényzska praviceza, ka te edne sztvare petkrat tak dugo zsviejo kak rasztejo. Pesz 2 leti raszte i poprejk 10 lejt zsvie; govodo 4 leta raszte i do 20 zsvie; kony 5 lejt raszte i 25 lejt zsvie; gambela 8 lejt raszte i 40 lejt zsvie; poleg toga naturalzskaoga ruda eslovek, ki poprejk 20 lejt raszte, bi najmenje 100 lejt mogao zsvieti, esi bi bole lulo szebe, kak — jamara.

Z¹/₂ „Neptanitik Lapja” popiszao

HUNYADI NÁNDOR

Domácsi i zvüszki glászi.

— **Nasi novin posteni naprejplacsnike, ki szo escese v-eton fertali nej ponouvili, esce one posteno cstenyare, ki szo zse dugo nazaj osztali z-naprejplacilom, opraszimo, ka bi ponouvili — ali szü dug kak naj pervle notri poslati doabri bodo.**

— **Gróf Széchenyi Tivadar** orszaksoga gyülejsa poszlanik, szo v-nasen jirasi nesztanoma dobrocsinenye pa z-ednu povcsaki, sztsiziu ka szo pertocsai kath. souli na soulszko gorposztavlyane za sztröske 100 frt däl, za sero milozstvomni goszpodini soulszki rodnik zalavozost ozmani.

— **Szoboscka krajine versztvo drüstvo** ednomi vszakomi, ki je v-ton drüstvo valon, naznyane dá, ka etoga leta Mihaoscska 9. dnüva (Szeptember) v-Szombathelyi zacsne versztva pouva, i mestria vöpszatavitseltvo; ki vu onom tao esce vzeti, i na vöpszatavlyane kaksé ste blago neszti, tak fakti sze do 20. mesnyeka (augusztus) pri Furiakovics Zsigmond i Kovács Károly drüstva eseszitujak more zglaszti, szledka sze zglasztvane gor ne vzeme. Ki de v-Szombathely na vöpszatavlyane kaksé blago neszti dno, tak eto drüstvo onaga kam ta, kam nazaj bodouese sztröske pläcsa, telkajze tam od meszto tizi. Prozti eto drüstvo vsze, najblo etoga jairasa rüzumnejsa, naj na tom bodo, ka naj nasi lüdj je znamenitejsi pouv kak v-najveksem mertüki notri szkäszejo. — Na posztavitseltvo sze gorvzeme kaksé mestriszko delo i kaksé pouv. V-Szoboti, versztva drüstva gyülejsi 1887. mesnyeka 6. dnüva. *Kovács Károly, drüstva titkár.*

— **Egerszeji** je ete mejszeec pervoga dnüva odröden värmegyzöski gyülejsi odbraszán büna, na steron szo dokoncsane bilé one szvesztivze, steron szvetloga kraia da esakahi do szeptember 9-ga dnüva na jeszenke velke szoldacske misztre gledoues Zalavármegyvön na Csakovec prijedje. Dvojje obläde vrata do gorposztavlyana, edna de szvetli krao Zalavármegyvön prejk sztojupjo, drüjga pa pri Komárom városi, Gyülejs Stastics Benő főispánovon ravanyai edno 100 kotrig sztoeösi poszlanecor zavüpaog, steri do pred szvetlin kraion värmegyzösko ponizostot tolmacsili, — nadale szo Vasvármegyvön gor opozsili, ono püspöka, ka bi oni tüdi na te fart poszlanecor vöpszaliti. Najveszelejsa je v-ton deli, ka Zalavármegyvön je z-ednov reszovon ton dokoncsano, ka szvetloga kraia v-onon veszlanon esakanyai zemejo, ka sze one vesznie de do krao prejk sli, tiszti maoo zse vögrzke miszra do mela, poulek steroga szo miniszteriumi gor pizsali, ka na te sztrönan gorposzlanecor szkonecsavanye sze naj na meszti miha, ino kak najpervle zse nazaj värmegyvösi poste. — Zalavármegyvösi szo bole szvisznoti kak prinasz! — Mi szmo zse dvejt lejt zacsnoti mēna na vögrzke prejt obracsati, ino tej szo pa szamo niszterne mejszece melva zacsnoti, — pa dönök szo pervle gotovi kak ni.

— **Szoboscka versztva drüszdbe** kotrige ete mejszeec 6-toga dnüva odbraszán gyülejsi na ono gledoues, ka kotrig predsznidik milozviten prof Batthyány Zsigmond sze dalecs derzsijo, ino dosztkrát v-deli na pomoues biti nesrejo, meszto nyih na esasz szo pri szobosckon imányi neobtrüjdeni delavnotsi szpoznanoga dörszkaoga Furiakovich Zsigmondoda odöbrati, na pokojnoga Veron Ferencza meszto pa za peneznijka Arvai Bernat tergovaria odöbrati.

— **Csontno melo rendelüvanye** ezajt je prisao, gorpozavan szo one, steri pri szvojjo versztvi csontno melo nlezati seszejo, ka od versztva drüszdbe sztráni szaksami kotrige sze z-dobro voule pri rendelüvanyi pomoca dno, ino zse szo sztojupj djani, ka tiszto kao najbönsze ino falejsze szo szpravi. Do ete esasz sztoeöcsen sztavlejujy 7 raiuski 40—50 kr. de meterezent, sterom stées värmegyvösi szljisenomi szlezniczai szpravlini. Pri rendelüvanyi od szkäsgega meterezenta 1 raiuski kák kapora notri poszloa more biti. V-ton dugoványi kotrigon z-dobro voule pomoues dá.

Kovács Károly, versztva drüszdbe sztráni titkár.

— **Nazajosztányeno porozio** gledoues szmo sze Ivaincseska mejszecca szpomenulo, ka je miniszterium v szveti to exectutio gorzavto, zdaj je zse szeta minoula, zapoved je vüdnia porozie-inspectoron, ka naj z-nájveksov szilov to zasztányeno porozio dajo notri brati, ar je znáno, ka sze orszag nemore brez pevce gorderzsati. Poleg toga vszi oni, ki szo etoga leta I. II. fertao ali esi na premoncsene leto porozio duszni, do doszlednyega etoga meszecca exequalivani, i na kolko de mogouese sze pri oni licitazie tüdi odbrasi. Opominamo ednoga vszakoga, naj szvojjo dusznoszt kak najpervle szpuni.

— **Na szoboscko** notársuko zemlon gledoues je pred nase novine cstenyáran szpnoznan, ka je miniszterium zrendelüvao, ka na tak zavzánój máloj-kanzsi lezséesen 7¹/₂ plüga veszoga grünta vüdványane zse naj od värmegyzöskoga fiskaliszka sztráni pravda zacsno. Värmegyzöski fiskaliszka prve kak bi pravdo zacsno, glihingo sesé napraviti, ino poulek toga szo politiski föbirouv veski tanács kotrig na augusztus mejszeec 22-ga dnüva vküper pouzvali. Vörjemo ka om, steri szo ton zemlon med szebon gor raztaliti ino oudali, notri previjidjo, ka szo nej dopücseno delo veszini, da szo vesko vrezduszt ponizati, ino glihingo nej ka szo szamo nej na pouli, nego tiszti moti tüdi seszejo. Pocsakamo tiszto najure do goszpödarja, steri szo küjpi pri raztalanyi ino od tiszti maoo tüdi pelavczeki bilji. Moszkiszko mislejnje zse szebon pernesze, ka oni pelavczeki, steri szo one notri zdovili, zdaj je tüdi vö pomorejo, esi zse sztsizkava.

